سیاست و مجلس

جبهه‌دموکراسی‌خواهی و داستان یک منشور ۴

گردش به راست در جناح راست ... ۵

سیاست بین‌الملل

اولویت‌های سیاست‌های آمریکا .. ۶

تجدید سازمان‌دهی القاعده در عراق ۷

سیاست بین‌الملل

بوش بدون رایس معنایی ندارد ۸

فشار به مصر از راه منطقی ۹

اصناف

درهای همیشه باز میوه ۱۰

میانجیگری ترکیه در بحث هسته‌ای ایران

ترجمه : آزاده افتخاری

کشور ترکیه طی هفته‌های اخیر به یک بازیگر کلیدی در بحران هسته‌ای ایران تبدیل شده است. رهبران ترکیه با همتایان ایرانی خود روابط نزدیکی برقرار کرده و می کوشند به صورت محرمانه تهران را برای پاسخگویی به مجموعه پیشنهادی غرب و بازگشایی راهی به منظور مذاکره مستقیم ایران- آمریکا ترغیب کنند. مقامات ایرانی در حال حاضر سرگرم بررسی بسته مشوق‌های پیشنهادی پنج عضو دائم شورای امنیت و آلمان هستند که سه هفته قبل توسط خاویر سولانا رئیس سیاست خارجی اتحادیه اروپا ارائه شد و به نظر نمی‌رسد که تا اواخر مردادماه غرب پاسخ رسمی ایران را دریافت کند. این در حالی است که اتحادیه اروپا و ایالات متحده خواستار پاسخ‌دهی هرچه سریع‌تر ایران بوده و گروه هشت در بیانیه پایانی اجلاس هفته گذشته خود در مسکو از ایران درخواست کرد تا چهارشنبه هفته جاری پاسخ نهایی خود را ارائه کند. در بیانیه وزرای خارجه هشت کشور صنعتی جهان آمده است: «ما از فقدان پاسخ رسمی ایران نسبت به مجموعه مثبت پیشنهادی ناامید شده‌ایم.» این در حالی است که مقامات ترکیه بنا بر اظهارات عبدالله گل وزیر امور خارجه این کشور تلاش‌های گسترده‌ای برای غلبه بر اختلافات قدرت‌های غربی و ایران به عمل آورده‌اند. گل در هفته اول تیرماه با هدف گفت‌وگو با مقامات ایران شامل محمود احمدی‌نژاد رئیس‌جمهور، علی لاریجانی مسئول مذاکرات هسته‌ای و منوچهر متکی وزیر امور خارجه به تهران سفر کرد و در یک کنفرانس خبری مشترک اعلام کرد: از تمایل تهران برای بررسی و پاسخگویی به مجموعه پیشنهادی غرب اطمینان دارد. وی این نکته را خاطرنشان کرد که ایران از حق دستیابی به تکنولوژی هسته‌ای برای اهداف صلح‌آمیز برخوردار است اما نباید فرصت خاتمه دادن به بحران را از دست داد.

وزیر امور خارجه ترکیه افزود: همه طرف‌ها باید با حداکثر توان خود برای دستیابی به یک راهکار دیپلماتیک تلاش کنند. بسیاری تحلیلگران و کارشناسان سیاسی در ترکیه از عملکرد اخیر گل تقدیر می‌کنند. چنگیز کندار نویسنده و تحلیلگر ترکیه‌ای می‌گوید: «گل در این سفر (سفر به ایران) ابتکار دیپلماتیک ارزشمندی به نمایش گذاشت و آنکارا توانست با موفقیت نام خود را به عنوان یک میانجیگر قابل اعتماد به ثبت برساند.»

وی می‌افزاید: «برای نقش‌آفرینی باید اعتمادسازی کرد و ترکیه در این زمینه موفق است.» این در حالی است که آمریکا و اروپا از ظرفیت‌های دیپلماتیک ترکیه به خصوص در زمینه اعتمادسازی در تعامل با ایرانیان آگاه هستند. کندار می‌گوید: ایرانیان به این باور رسیده‌اند که عبدالله گل در روند آغاز مذاکرات با آمریکا قابل اعتماد است، زیرا وزیر امور خارجه ترکیه به ایرانیان اطمینان داده است که به منافع تهران احترام می‌گذارد.

خلاصه گزارش

۱- رهبران ترکیه با همتایان ایرانی خود روابط نزدیکی برقرار کرده و می کوشند به صورت محرمانه تهران را برای پاسخگویی به مجموعه پیشنهادی غرب و بازگشایی راهی به منظور مذاکره مستقیم ایران- آمریکا ترغیب کنند.

۲- اخبار رسانه‌های ترکیه حاکی از آن است که کاندولیزا رایس وزیر امور خارجه آمریکا به گل اطلاع داده است که ایالات متحده به دنبال مذاکره مستقیم با ایران است

از سوی دیگر آمریکا و اتحادیه اروپا نیز می‌کوشند از موقعیت ترکیه برای دستیابی به تفاهم هسته‌ای با ایران استفاده کنند. اخبار رسانه‌های ترکیه حاکی از آن است که کاندولیزا رایس وزیر امور خارجه آمریکا به گل اطلاع داده است که ایالات متحده به دنبال مذاکره مستقیم با ایران است و از همتای ترکی خود درخواست کرده است که این خبر محرمانه را به تهران انتقال دهد. تحلیلگران می‌گویند هدف رایس از این درخواست کاهش احتمال اشتباه و غافلگیری دیپلماتیک بوده است. گزارش‌ها حاکی از آن است که گل به‌عنوان یک میانجی از سوی تمام طرف‌ها در بحران هسته‌ای مورد استفاده قرار می‌گیرد. با این حال وزیر امور خارجه ترکیه می‌کوشد با توجه به حساسیت نقش خود آن را کم‌اهمیت‌تر جلوه دهد. برای مثال گل در کنفرانس خبری مشترک با مقامات ایرانی این خبر را که وی حامل پیام طرف سوم برای ایران بوده است، تکذیب کرد. درحالی که نقش میانجیگری گل با اعتمادسازی همراه است شواهد از محدودیت توانایی وی برای تسریع روند دستیابی به راه‌حل دیپلماتیک حکایت دارد. کارشناسان در تشریح محدودیت‌های ترکیه برای تاثیرگذاری بر ایران این نکته را خاطرنشان می‌سازند که وزیر امور خارجه ترکیه از همتای ایرانی خود درخواست کرد تا برگزاری نشست هشت تیر وزرای خارجه گروه هشت به مجموعه پیشنهادی غرب پاسخ دهد. اما این نشست برگزار شد و دیپلماسی گل به روشنی در مجادله هسته‌ای ایران موثر واقع نشد. با این حال گل می‌کوشد از ایجاد بحران در مسئله هسته‌ای ایران جلوگیری کند و عوامل داخلی نیز در تمایل دیپلماتیک آنکارا برای فعالیت در این حوزه تاثیرگذار است. رجب طیب اردوغان نخست‌وزیر ترکیه که با نارضایتی‌های داخلی مواجه است، رهایی از بخشی از فشارهای داخلی را در گرو نقش‌آفرینی مثبت ترکیه در مسئله هسته‌ای ایران می‌داند. زیرا در صورتی که این تلاش‌ها به نتیجه نرسد، دولت ترکیه با فشار مضاعفی روبه‌رو می‌شود. تحلیلگران می‌گویند: چارچوب مذاکره اعتبار دولت اردوغان را نزد جوامع بین‌المللی افزایش می‌دهد. از سوی دیگر تمایل آمریکا برای مذاکره با ایران به نفع مقامات ترکیه است.

منبع : Eurasia

دیدار هفته گذشته متکی و گل در تهران. عکس: فارس

خبرها

امیدواری دوحه به حل دیپلماتیک مسئله هسته‌ای ایران

ایسنا: وزیر امور خارجه قطر ابراز امیدواری کرد مطالعه پیشنهاد هسته‌ای غرب در ایران به حل دیپلماتیک مسئله هسته‌ای تهران بینجامد. به گزارش خبرگزاری کویت شیخ حمدبن جاسم‌بن جابرالثانی معاون اول نخست‌وزیر و وزیر امور خارجه قطر در گفت‌وگو با الجزیره اظهار کرد که هدف از سفر اخیر امیر قطر به ایران که ماه مه انجام شد، آشنایی با دولت جدید ایران بود و در آن سفر هیچ نامه و یا تهدیدی از جانب آمریکا به تهران منتقل نشد. وزیر امور خارجه قطر گفت: ما و ایران همان طور که امیر اعلام کرد صادقانه گفت‌وگو کردیم و مهم‌ترین مسئله‌ای که مطرح شد آن بود که منطقه به سختی می‌تواند از عهده بحرانی جدید برآید، چرا که در حال حاضر با بحران‌های بسیاری روبه‌روست.

نیاز آمریکا به کمک ایران

ایسنا: یک روزنامه آمریکایی نوشت که معاون دبیر شورای عالی امنیت ملی ایران می‌گوید آمریکا به کمک ایران و نه رویارویی‌اش نیاز دارد. روزنامه «فیلادلفیا اینکوایرر» به نقل از محمد جعفری معاون دبیر شورای عالی امنیت ملی ایران افزود: ایران کشوری است که می‌تواند در عراق، افغانستان، سوریه و لبنان کمک کند. جعفری ادامه داد: اگر دولت کنونی آمریکا این مطلب را متوجه نشود، دولت بعدی متوجه خواهد شد.

گسترش روابط تهران - کی‌یف

ایرنا: قائم مقام وزیر امور خارجه ایران در دیدار خداحافظی سفیر اوکراین گفت: تهران برای گسترش روابط با کی‌یف هیچ مانعی در مقابل خود نمی‌بیند. به گزارش اداره کل اطلاعات و مطبوعات وزارت امور خارجه «مهدی مصطفوی» و «ولادیمیر بوتیاگا» در این دیدار آخرین تحولات در روابط «تهران - کی‌یف» را مورد بحث و تبادل‌نظر قرار دادند. طرفین در این دیدار بر اهمیت گسترش مناسبات دو کشور تاکید کردند. «ولادیمیر بوتیاگا» سفیر اوکراین نیز در این دیدار با اشاره به زمینه‌ها و پیشرفت در همکاری‌های سیاسی، اقتصادی و فرهنگی دو کشور تصریح کرد: حضور دانشجویان ایرانی و افزایش موازنه تجاری خارجی دو طرف در سال ۲۰۰۵ تا مرز ۶۰۰ میلیون دلار نشانگر اراده مقامات دو کشور بر گسترش روابط است.

گمانه‌های شورای راهبردی

محمدرضا سرداری

چندی پیش با حکم مقام معظم رهبری شورای پنج‌نفره راهبردی روابط خارجی تشکیل شد. این شورا که سه وزیر دولت خاتمی در آن عضویت دارند در آستانه تصمیم‌گیری نظام درخصوص پذیرش یا رد پیشنهاد اروپا بحث‌های مختلفی را نزد کارشناسان و آگاهان به مسائل سیاسی ایجاد کرده است. بحث‌هایی از این رو که جایگاه این شورا کجا است؟ چه شرح وظایفی دارد؟ و قرار است چه مسائلی را بررسی کند و در نهایت آیا بررسی مسائل هسته‌ای نیز مشمول وظایف شورا خواهد شد؟

■ ۱- ضرورت تاسیس شورا

پیش از آنکه به پرسش‌های مطرح شده بپردازیم جا دارد تا در ابتدا به ضرورت تاسیس این شورا بپردازیم. در کشور ما نهادهای مختلفی در تعیین سمت و سوی سیاست خارجی کشور نقش دارند که هر یک به سهم خویش و براساس توانایی‌های خود در ساخت قدرت اعمال نظر می‌کنند. مجلس به عنوان نهاد قانونگذاری، مجمع تشخیص مصلحت نظام به عنوان تعیین‌کننده سیاست‌های کلی نظام، وزارت امور خارجه به عنوان مجری و تصمیم‌گیر در مسائل دیپلماسی و بالاخره شورای عالی امنیت ملی به عنوان عالی‌ترین نهاد تصمیم‌گیر در زمینه مسائل استراتژیک از جمله نهادهای رسمی تصمیم‌ساز در سیاست خارجی هستند اما آیا این نهادها برای تصمیم‌گیری در زمینه مسائل خارجی کافی نبوده‌اند؟ در یک بررسی واقع‌بینانه از نقش این نهادها در تصمیم‌سازی‌های خارجی می‌توان گفت که در دولت جدید نقش دو نهاد مجلس و مجمع تشخیص مصلحت در تعیین خط مشی‌های کلان مربوط به سیاست خارجی کمرنگ شده است و تصمیم‌گیری بیشتر در وزارت خارجه و دولت و شورای عالی امنیت ملی متمرکز است. در چنین شرایطی به نظر می‌رسد فلسفه وجودی شورای راهبردی روابط خارجی چیزی جز یک نقش مشورتی نباشد و قرار نیست یک نهاد تصمیم‌گیر باشد.

■ ۲- شورای راهبردی و مسئله هسته‌ای

در این رابطه دو فرضیه بیش از فرضیات دیگر مطرح شده است. فرضیه نخست اشاره بر سیاست پذیرش پیشنهاد اروپا دارد اما از آنجایی که هیچ یک از دو نهاد تصمیم‌ساز در سیاست خارجی آمادگی رویارویی با این سیاست جدید را ندارند نهاد جدیدی ایجاد شده تا ضمن بررسی ابعاد و تبعات پذیرش این پیشنهاد بیانگر موضع و یا سخنگوی نظام باشد. اما برخی دیگر از آگاهان از آن سوی دیگر به قضیه نگاه می‌کنند. آنان معتقدند سیاست نظام همچنان تاکید بر صیانت از حق ایران بر غنی‌سازی اورانیوم است و قرار نیست این سیاست تغییر کند. از این رو نظام تلاش کرده تا با تاسیس یک نهاد جدید و به کارگیری اعضای دولت گذشته زمینه وحدت ملی را در مقابل هجمه جدید کشورهای غربی به برنامه هسته‌ای ایران ایجاد کند.

■ ۳- شورای راهبردی و مذاکره با آمریکا

بحث مذاکره با آمریکا نیز از موضوعاتی است که دولت فعلی و شورا تلاش بسیاری به خرج داده‌اند تا آن را به نحوی فیصله دهند. در طول یک سال گذشته هنجارشکنی‌های بسیاری از سوی دولت جدید برای یافتن روزنه‌ای برای گفت‌وگوی مستقیم با آمریکا صورت گرفته است اما تاکنون به دلایل مختلفی نتیجه‌بخش نبوده است. از جمله این تلاش‌ها پذیرش درخواست آمریکا برای مذاکره محدود بر سر عراق و ارسال نامه‌ای سرگشاده از سوی محمود احمدی‌نژاد رئیس‌جمهور به جورج بوش رئیس‌جمهور آمریکا بود از این رو شاید شورای جدید بتواند در این حوزه نیز راهگشایی کند. حضور دیپلمات‌های بلندپایه منسوب به هاشمی‌رفسنجانی و خاتمی که هر یک در زمان خویش تلاش‌هایی برای بهبود مناسبات ایران و آمریکا صورت داده‌اند در شرایطی که نظام در آستانه یک تصمیم‌گیری حیاتی بر سر تعیین تکلیف با مسئله آمریکا قرار گرفته است، می‌تواند کمک بزرگی به دستگاه دیپلماسی کشور باشد.

■ ۴- نگاه متفاوت اصولگرایان به شورای راهبردی

تاسیس شورای راهبردی واکنش‌های مختلفی را نزد اصولگرایان به دنبال داشته است. اصولگرایان حاکم بر مجلس کوشیده‌اند تا جایگاه این شورا را بسیار بالا تعریف کنند. علاءالدین بروجردی رئیس کمیسیون امنیت ملی مجلس معتقد است تصمیم رهبری در ایجاد چنین نهادی در سیاست خارجی بسیار بجا بوده و این شورا خلایی را پر کرده که در گذشته وجود داشته است. باهنر نایب‌رئیس مجلس نیز تاسیس چنین نهادی را با شرایط کنونی مرتبط دانسته و آن را اقدامی مفید و موثر ارزیابی کرده اما استقبال از این شورا در میان تصمیم‌گیران شورای امنیت ملی و همچنین دولت کمی کمرنگ است. الهام سخنگوی دولت نیز تاکید دارد که وظیفه این شورا اتخاذ تصمیمات اجرایی نیست. همان‌طور که پیشتر نیز ذکر شد دولت و شورای عالی امنیت ملی علاقه‌ای ندارند تا در حوزه تصمیم‌گیری خویش نهادهای دیگری نیز حضور داشته باشند و از این رو است که تلاش می‌کنند شأنی بیشتر از یک کارکرد پژوهشی و کارشناسی برای این شورا قائل نشوند اما مجلس و مجمع تشخیص که اندکی از مباحث راهبردی دور مانده‌اند وجود چنین شورایی را در واقع برقراری موازنه‌ای میان دولت و شورای امنیت با خود می‌دانند.

■ ۵- شورای راهبردی از زبان اعضا

از میان اعضای شورای راهبردی تنها کمال خرازی که به ریاست این شورا نیز منصوب شده است اظهارنظری کوتاه داشته است. خرازی که پیشتر نماینده دائم ایران در سازمان ملل متحد و ۸ سال وزیر خارجه دولت محمد خاتمی بود معتقد است این شورا برای جبران یک کمبود در حلقه سیاستگزاری روابط خارجی تاسیس شده است. در واقع خرازی نیز همانند مجلسیون سعی کرده تا جایگاه این شورا را ارتقا بخشد. از میان سایر اعضا یعنی علی‌اکبر ولایتی که ۱۶ سال وزیر خارجه ایران بود، شمخانی وزیر دفاع خاتمی، محمد شریعتمداری وزیر بازرگانی دولت خاتمی و طارمی اظهارنظری دیده نشده است اما می‌توان پیش‌بینی کرد که این افراد نیز نمی‌توانند موضعی متفاوت با خرازی داشته باشند. اکنون پرسش اینجا است که ترکیب مذکور تا چه اندازه می‌تواند در حل مشکلات دیپلماتیک راهگشا باشد. آیا میان اعضای این شورا یک هم‌نظری واحد در زمینه مسائل کلان خارجی وجود دارد؟ البته این هم‌نظری بستگی به سیاست‌هایی دارد که این شورا در کلان موضوع دنبال خواهد کرد. اگر شورا به‌دنبال سیاستی انبساطی باشد به‌نظر می‌رسد کار دشواری پیش روی شورا باشد. زیرا مواضع این اعضا براساس آنچه که از گفته‌های اخیر آنها استنباط می‌شود چندان با رویه انبساطی منطبق نیست و به نظر می‌رسد برای هماهنگی بیشتر بین آنها زمان لازم است. اما اگر جهت سیاست‌ها رو به انقباض باشد وضعیت قدری متفاوت است. در این شرایط نیاز به هماهنگی کمتر در ملاحظات قرار می‌گیرد و تصمیم‌گیری برای شورا در این شرایط به مراتب آسان‌تر است.

قابل توجه شهروندان محترم استان‌های
قم و قزوین
هر روز نیازمندیهای شرق
به‌همراه روزنامه در استان‌های قم و قزوین عرضه می‌شود
از روزنامه فروشی ها بخواهید

آگهی استخدام
یک کارخانه داروسازی واقع در شهر صنعتی رشت به چند دکتر داروساز نیاز دارد.
تلفن: ۸-۸۸۵۵۰۵۳۷ فاکس: ۸۸۷۲۱۱۶۸